

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 1 kor. 50 fill.
Vidéken: Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és hirdetőhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Új esztendő.

Irta: **dr. Bakonyi Samu** országgy. képviselő.

Igazán új korszak nyílik-e holnap négyszázestendőös küzdelmeink történetében? Vagy csak egy megszokott hitszegésnek áll majd elibünk egy újabb szörnyű bizonyossága?

Főlelevenednek a régi bűnök és kiujulnak a régi sebek. A feledés rongyos fátyolának utolsó foszlányai is szétmállanak s örökre megvakult az, aki tisztán látni nem tud most sem.

Most sem, amikor az idegen hatalom maga rántja le a leplet magáról, amikor ismét a maga családi hagyományinak való színében mutatja meg magát, amikor visszaadja nekünk Rákóczi hamvait, hogy egész rab-nyomorusagunk minden gyötrelmének eleven tüzével perzselje hamuvá azt az egy botor reménységét is ennek a sanyargó nemzetnek, hogy szent a királynak esküje s amit az ellen meghagyott alkotmányunkból, dubaj tolvajok orvul el nem rabolhatják.

Hajh! Nagyságos Fejedelmünk, ha majd nemsokára, virágok nyíltával, visszatérsz miközzénk, elérvult hazádba, bizony nem lesz új előtéd. Amiért harcoltál, amiért szenvedtél, bujdosóvá lettél, mindent veszítettél, veszendőben most is.

Ez az ország alkotmányos, a kormány, a „többsége“, a királya, mind alkotmányos, sőt a „legalkotmányosabb“. Ostoba hízlegés, vaksi önámítás, tovább is hirdeti, még holnapután is. A törvénynek agyafurt betűragói, a császárnak éhes prókatorai nem megmagyarázzák-e, hogy az országgyűlés csak arra való, hogy esküdt ellenségeink egy elaggott király furfangosan kierőszakolt parancsával szájjelkergethessék, mihelyt az ő pusztító érdekeik szolgálatába többé le nem nyűgözhetik.

Szent az alkotmány és sérthetetlen a törvény ereje, mindaddig, míg vele ellenségeink telhetetlen hatalmi vágyának kielégítésére fosztogatni lehet a koldus magyart. De szét kell tépni, össze kell törni, mihelyt a nemzet akarja fegyverét harcba vinni megátalkodott elnyomói ellen.

Mert mi czélt követ ez az egész örület? Talán bizony a teremtő munka eredményeit akarja a jövőnek biztosítani? Amitő ürügy és buta bolondítás, mikor mindenki tudja mi ellen küzdöttünk. Nem akartuk megengedni, hogy a mindennapi falat kenyérért idegenbe kergetett magyar nép munkabíró és munkára vágyó fiainak és véres verejtékkel keresett filléreinek száz-ezrei és milliói még tovább is töle teljesen idegen hadsereg és iránta elenséges gazdasági érdekeknek essenek az eddiginél is nagyobb áldozatul. Ezt a küzdelmet kell örökre lehetlenné tenni. Ennek az ellenállásnak a fegyvereit kell a mi kezünkől erőszakkal kicsavarni.

Ez a meztelen czél és minden egyéb hazug czafrang. Ezért kell megtörni a nemzetet, ezért kell megszegni a királyi eskü szentségét. A király — majd meglátjuk — öregségében elfelejti-e ifjusága borzalmait? És majd meglátjuk nemsokára azt is, vajjon a nemzet el tudta-e felejteni, Mohács óta mit szenvedett. Kábult fejére régóta mértek ádázabb csapást. *Hatvanhetes álmából* erre az ütésre tán fölébred s ha egy csatasorba áll azokkal, kik tetszhalott élete fölött eddig is munkás éberséggel virrasztottak: akkor jövel te boldog új esztendő, mert *veled kezdődik a lelkek világossága és Magyarország függetlensége.*

TÁVIRATOK.

A politikai új esztendő.

[Üdvözlések és nyilatkozatok.]

Podmaniczky már öreg.

Budapest, január 1. A szabadlövőpárt hírhedt tanyáján, a Lloyd klubban Semsey üdvözölte a minden zsírral megkent mame-lukpárti vén elnököt: Podmaniczkyt, a ki, *öregségére hivatkozván*, kijelentette, hogy nem vállal többé mandátumot; tehát utó-jára megköszönte a ragaszkodást.

Tisza harcrot hirdet.

Budapest, január 1. Tisza harcrot hirdet és az ellenzékre tolván az ódiomot: mosakszik; de már patkányserege érezi hajójának süppedését és kezd kellemetlenné válni a si-

ralomház lovagjával czimboráskodni. Ugyanis Tisza üdvözlésére feltűnően kevés számmal tülekedtek fel újév első reggelén a budavári miniszterelnöki palotába. A főispánokon, miniszteri tanácsosokon, képviselőjelölt kucakozokon és a mameluk-gárda raktári alakjain kívül kevesen tülekedtek fel.

Erdélyi Sándor üdvözölte pártja nevében Tiszát.

Tisza István búsongós és gyűlölködő elvakultságtól áthatott válaszában vázolta a harcrot, a melyben fájdalom — ugymond — a technikai obstrukció tipikus emberei kerültek előtérbe. Szerinte esakis ezek kívánták a harcrot, mert az volt alkalmas arra, hogy minden elfojtott vágyakozásaikat, gyűlölségöket a szabadlövőpárt ellen érvényesítsék. Azok az urak lejtőre kerültek, de nem hitte volna — ugymond — hogy pár nap alatt a lejtőnek olyan mély fokára bukjanak. Végül azon cinikus kijelentéssel fejezte be a sok tekintetben a megszorult farkas fogcsikorgató kétségbeesésétől réveteg beszédjét, hogy *ők becsületes öntudattal mennek a harcra.*

Perczel mentegetődik.

Budapest, január 1. Tisza üdvözlése után a kormányval együtt a czifraházba, a képviselőházba vonultak a mamelukok.

Kammerer Ernő üdvözlésére a cinikus Perczel Dezső grönge hangon, zavaros beszédben válaszolt, mentegelni törekedett bűneit.

A király esküje.

[Kossuth Ferenczről.]

Budapest, január 1. Kossuth Ferenczet, mint a függetlenségi párt vezérét és elnökét Polonyi Géza üdvözölte a Kossuth-pártiak nevében. Bátor és őszinte volt ez a beszéd, melyet Polonyi Kossuth lakásán délelőtt 11 órakor mondott el.

— Választás ürügyével, ugymond, *hadjáratra* készülnek ellenünk. *Amde úgy jutalmazza vagy büntesse a jószágos gondviselés a királyt, a mint hűségese lesz esküjéhez és a nemzet alkotmányához.* Egyébként a párt nevében fogadja, hogy hűségesen követik a párt vezérét Kossuth Ferenczet.

Gőzmosóda

fehérneműekre

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő kocsi.

Kossuth Ferencz meghatott válaszában annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a történetekben ismét az osztrák kéz munkáját látja. Mindenáron megakarják akadályozni Magyarországnak túlsúlyra emelkedését. Pedig a harczból ha visszajövünk — ugymond — megkezdjük a küzdelmet ott, a hol széttepték kezünkben a fonalat.

A többi pártkörökben.

Budapest, január 1. A nemzeti pártkörben Gulner Gyula volt az üdvözlő szónok, akinek Apponyi Albert válaszában, beszédjében kiemelte, hogy küzdelme a jogfolytonosság helyreállításáért változatlan lesz.

Az újpartban Bánffy Dezső báró válaszolt Eötvös Károly üdvözlőjére. Bánffy ismételen kijelentette, hogy teljes erejével küzdeni fog.

A néppártban Buzáth Ferencz üdvözlésére gróf Zichy Aladar, majd Kaas Ivor báró beszédjére Zichy Nándor gróf hasonló hazafias szellemben nyilatkozik.

Kurucz vagy labancz?

[Az egyesült ellenzék Kossuthnál.]

Budapest, január 1. Lelkesült és nagyarányú volt az egyesült ellenzék délutáni értekezlete, amelyen Apponyi Albert gróf üdvözölte Kossuth Ferenczet, mint az egyesült ellenzék elnökét.

Apponyi üdvözlésének a magja ez volt:

— A milyen immorális (erkölcstelen) volna a mi szövetségünk, ha az elvek hatalmi árán óhajtanánk érdekeket képviselni, éppen olyan erkölcsi magasságban áll, midőn az alkotmány alapelveinek megvédésére a Kossuth és Deák hagyományainak képviselői felfüggesztik az ellentéteket, együtt küzdve, a míg nem biztosítottuk a két hagyományban közös jogfolytonosságot.

Kossuth Ferencz válaszában kijelenti, hogy a jogvédelem talajáról soha nem lép le; de Tisza, ugylátszik elfeledte a magyar história tanuságát, mely szerint, ha az ország jogait és törvényeit támadják, a hazafias pártok egyesülnek.

— És hiszem, mondá Kossuth, hogy nincsen messze az idő, midőn csak két párt lesz, a kurucz és labancz párt! Megtörténhetik, hogy Rákóczi hamvai már kurucz Magyarországra térnek vissza; mert a 67-es alkotmány épülete inog. Mi a küzdelemben bátor szívet meggyünk bele, hiszen a nemzeti igazság legyőzhetetlen. (Viharos taps és éljenzés).

UJDONSÁGOK.

— **Az újévi panyol divat.** Távolelünk a hidalgók hazájától, de a ceremóniáskodás spanyol divatjában, a különféle tartalmatlan szószátyárkodásokban és bókoiásokban hidalgóbbak vagyok a hidalgóknál. Ilyen felesleges ceremóniáskodások és iőfecsérlések a vidéki táborszallásokon az ugynevezett újévi felvonulások és üdvözlő be-

szelgetések is. Sem a haza, sem a város nem igen világosodik fel a költött marsrutás kisebb vagy nagyobb rangu hivatalnokok frázisaiból. Ilyen főispáni, polgármesteri, alispáni s a többi üdvözlésekben, válaszokban nálunk sem volt aszály; de minket érdeklő pikantériája csak a főkapitány üdvözlésének volt, ugyanis az *alkapitányok távolmaradván*, a tisztikar nevében Vétessy Béla fogalmazó köszöntette Végh Gyulát, aki igen meg volt hatva és bizonyos *burkolt* jelentőséggel nyilatkozott afelől, hogy még csak egy évig viseljük magokat rendesen az urak! És hogy a polgársággal szemben legyenek — *tapintatosak* . . .

— **Az ipartestületi elnök üdvözlése.** A debreczeni ipartestület elnökének, Tóth Kálmánnak, mandátuma tudvalevőleg lejárt s az ipartestület folyó év elején tartandó közgyűlésén az elnöki állás újból betöltendő lesz. Reszben ebből az alkalomból, részben az évforduló alkalmából vasárnap délelőtt 11 órakor az ipartestület előjárósága és számos ipartestületi tag orációban részesítették Tóth Kálmán elnököt, kit az iparosság nevében K. Tóth Samu elnök üdvözölt; meleg szavakkal fejezve ki a debreczeni iparosok bizalmát és ragaszkodását Tóth Kálmán elnök rövid szavakkal megköszönte az iparosok őszintén megnyilatkozó üdvözlését s biztosította az ipartestület tagjait, hogy mint a múltban, a jövőben is az iparos osztály érdekeit fogja működéseben szem előtt tartani.

— **A múlt évi népmozgalom Debreczenben.** Az egész év folyamán házasságot kötött összesen 691 pár született 2594 és meghalt 2108 egyén. Szemben az előző 1903 évvel házasság 119 több köttetett születés eiben 33 al kevesebb míg halálozás 175 el több fordult elő. Így tehát a múlt évben csak a házasságkötések száma volt kedvezőbb míg a születés és halálozások száma kedvezőtlenebbek voltak. Különösen a halálozások száma emelkedett oly magára, hogy az állami anyakönyvvezetés tíz évi fennállása óta előfordult legnagyobb számot is jóval felülmulta. Ugyanis míg 1899 évben 2052 halottunk volt, addig a múlt évben 2108 ig feljutottunk. A születtek közül 1325 fiu és 1269 leány. A meghaltak közül 1076 férfi 1032 nő, míg a kettő közül az 5 éven alóli gyermekek száma: 859. Miután pedig 2594 születéssel szemben csak 2108 halálozás fordult elő, úgy a múlt évben természetes úton a lakosság száma 485 al növekedett a mi úgy n elég szép emelkedés de ha vesszük, hogy az előző 1903 ik évben a növekedés 694 volt tehát 208-al több, ennelfogva valami nagyon örvendetesnek nem mondható.

— **A Kuczi esete.** A Pesti Napló elevevit fel egy jellegetes esetet bizonyos Kuczi nevezetű debreczeni hentesről, a ki egyszer birkozási esetben haverodott volna. Mi ugyan tudunk egy híres Kuczik hentesről, de hogy valaha a birkozásban virtuskodott volna, kevésbé bizonyos; mindazáltal a józú történetet itt adjuk a Kuczi uram esetéről, így írta meg a Napló:

Nemrégiben a Nemzeti Színház egy művésze olyan szerepre vállalkozott, ami semmiképpen sem állott arányban tehetségével. Egy művésztársaságban kritizálták a vállalkozó szellemű színészt és fölmerült a kérdés:

— Ugyan miért vállalta el a szerepet, ha ugyis tudta, hogy megbukik benne?

Erre egy híres művésznök a következő anekdotával felelt:

— Volt Debreczenben egy Kuczi nevű hentesmester, amolyan kövér, igazi hentesfigura. Mikor Robinetti, a híres műbirkózó Debreczenbe jött, felszólítást tett közzé, amelyben kijelentette, hogy bárkivel megbirkózik. Hát Kuczi jelentkezett. Meg is birkózott vele Robinetti, oda is vágta a padlóhoz, hogy csakugy nyekkent. Ma-nap aztán mindenki tudta, hogy Kuczit a földhöz teremtették, de mindenkinek volt Kuczi számára egy dicséret szava:

— Mégis bátor ember ez a Kuczi!

— Hej, ha jobban megfogta volna!

— A nyakát kelett volna . . .

És így tovább.

— Így lett híres birkózóvá Kuczi, azon a czimon, hogy Robinetti földözvágta. És ezért vágatta magát földhöz az a színész is azzal a nehéz szereppel . . .

— **Az ipartestület előjárósága** folyó január hó 5 én rendes előjárósági ülést tart, melyen a Tóth Kálmán ipartestületi jegyző által készített terjedelmes évi jelentés kerül tárgyalás alá.

— **Népesedés.** Az elmúlt héten összesen 44 születést — 25 fiu 19 leány — és ezzel szemben 39 halálozást jelentettek be. Így a lakosság száma a héten természetes úton 5-el növekedett.

— **Sesztina Lajos üdvözlése.** A magyar vaskereskedelmi alkalmazottak, vas és fémipari tisztviselők országos nyugdíjgyesületének helybeli kerületi fiókja legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, illetve egyhangulag kimondotta, hogy diszelnökét, Sesztina Lajost az ő Felségétől nyert kitüntetés alkalmából Györffy Aladar elnök vezetése alatt testületileg üdvözlí. Ugyanakkor fejezik ki köszönetüket diszelnöküknek, az e napokban adományozott 1000 koronaért. — Itt említjük meg, hogy a fenti egyesület igen szépen halad, már is szép vagyonnal rendelkezik és hogy a kereskedelem minden más szakmájából is szívesen vesz fel tagokat.

— **Kötelesség mulasztó hadkötelesek.** A városi katonai ügyosztály közli az itt következő hivatalos értesítést: A hadkötelesek összeírása alkalmával megállapítatott, hogy az alább felsorolt egyének mind- eddig nem jelentkeztek, tehát ezek mint teljesen ismeretlen hadkötelesek tartoznak nyilván s feltalálásuk esetén, — ha elmaradásukat elfogadható indokokkal igazolni nem tudják — a Védőtörvény 35. §. alapján szigoruan meg fognak büntettetni. Ennelfogva felkéretnek első sorban a szülők és keresztszülők, továbbá a rokonok és a közönség, hogy ha ezen hadkötelesek holétéről, avagy esetleges elhalalozásáról tudomással bírának, azt a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház emelet 19. sz.) bejelenteni sziveskedjenek. Balázs János, anyja Ágnes. Bányai Aladar, anyja Paulina. Burai Sándor, anyja Julianna. Czégény József, szülei Sándor, Bodnar Ilona. Kovács Károly, szülei Mihály, Győri Julianna. Kovács Sándor szülei Sándor, Végh Julianna. Nagy István, anyja Julianna. Novák László, szülei János, Beke Zsuzsanna. — Tóth János, anyja Sara. Floszmann Hugó Géza, szülei Gusztáv, Müller Mária. Hajos József, anyja Veron. Juhász Gyula, anyja Mária. Kovács Ferencz, anyja Zsuzsanna. Kulcsák István Gyula, anyja Julianna. Répási Mihály, anyja Veron. Szilágyi Mihály, anyja Erzsébet. Vinkler János, szülei János,

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontúl minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Alkalmi ajándéktárgyak olcsón vásárolhatók Antalffy Ferencz bődíszművesnél Piacz-u. 31. Ugyanott tanulók felvétetnek.

Író házilag készített borezet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Yost-írógép kevésbé használt félárban eladó József k. herceg-u. 26. sz. emeleten. Telefon szám 231.

Gymnasiunai, polgári és elemiiskolai tanulóknak órákat adok. Vizsgálatokra, érettségire is, 5 hó alatt előkészítek; szegény-sorúakat teljesen ingyen. Czim „Joghallgató” Késes utca 6. szám.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

Törmelék csokoládének kilója 1 frt Kovács Géza fűszer- és csemege üzletében Hatvan és Betlen-u. sarkán.

50 hectoliter 1880. 1885. és 1886 os igen nehéz diószegi bakator 35 frtjával, kisebb részletekben is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

14 évesnél idősebb fiúk tisztességes foglalkozást kaphatnak. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó ház. Hadházi-ut 5. sz. Csapó-utca végén boltnak, korcsmának igen alkalmas hely. 10 évig adómentes, igen kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Botos rendőrügynöknél a vasutnál.

Nyugalmozott uriember állandó irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Alkalmi ajándékul

Zsebkendő, Nyakkendő,
Gallér, Ing, Kézelő,
Harisnyák, Kötények,
Kávés terítékek,
Függöny, Szőnyeg,
Pamlag, ág- és asztalterítők,
Kocsi takarók

nagy választékban kaphatók

Donogán és Somossy

cégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolják a biztos hatást köhögés, rekedtség, kataris és elnyálkásodásnál. Valódi csakis „Három fenyő” védjeggyel. Csomag 20 és 40 fillér. Raktár Tóth Béla és dr. Rothschnek W. Emil urak gyógyszerárában.

Egyedárusításra

v lághirű, már bevezetett patent-czikket óhajunk kizárólag fix számlára, csakis elsőrangú tekintélyes cégeknek Magyarországon nagyobb vidéki városaiban, ráronkint azonban csak egyetlen cégnek, átadni. Néveláírásos ajánlatok a szakma és budapesti referentiák megjelölésével **Leopold Gyula** hirdetési irodájához **Budapestre, VII., Erzsébet körút 54.** „Monopol” jelíggel intézendők.

Finom Ruhaszövetekből, ruha- és bluz-selymekből

állandó és nagyszabású

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Hasznos és kell tudni mindenkinek

hogy **DEBRECZENBEN, Piacz-u. 51.**

a **Csanak fűszerüzlete** mellett levő

Ruha Csarnok feloszlik

és az ott raktáron levő minden alkalomra szükséges

férfi-, fiu- és gyermekruha

mig a készlet tart

mesés olcsó árért lesz eladva.

Mindenki ragadja meg ezen alkalmat

mert ott kevés pénzért nagy bevásárlást tehet.